

490624

II. évf.

1923. I. 14.

2. szám

490624

VASÁRNAP

Előfizetési árak:

Évesre 100 lej, félévre 55 lej
Napra 30, egy szám ára 3 lej

KÉPES HETILAP

Főszerkesztő: **BENEDEK ELEK**

Szerkesztőség: Telefon 694
Cluj—Kolozevár, Str. Universiteji 3 sz.

Kiadóhivatal: Telefon 664
Cluj—Kolozevár, Str. Memorandului 2.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

RUBLETZKY GÉZA ARADI MÜTERMÉBEN

A VILÁGVÁLSÁG TETŐPONTJÁN

Azok, akik a nagy háborus összeomlásból békekötésekkel, területnyirbálásokkal és jóvátételekkel akarták újra összedrótózni a világ nyugalalmát, talán maguk is tisztában voltak, hogy munkájuk toldott-foldott fércmű csupán. Tisztában lehettek ezzel talán már a békeszerződések aláírásának pillanatában, de mégis meg kellett tenniök, amit tettek. S ha mindenünnen, „győztes” és „legyőzött” népek ajakáról most, alig pár esztendő múltán, áldás helyett csak átok száll is feljűk, el kell hinnűnk, hogy ezek a világhormányzó nagy urak nem sokat csinálhattak volna másképpen, mint ahogyan csináltak. Nem a béke megkötésében főbűnösök ezek az urak, hanem a háboru alatt kifejtett lelkelletlen izgatásban, mellyel népeik lelkébe beoltották a boszu és gyűlölet csiráit és azután kénytelenek voltak a felidézett boszu és gyűlölet nyomásának engedni, ha csak önmaguk ellen nem fordítják a népek felgerjedt dühének egész áradatát.

Gyűlöletnek, haragnak, boszunak légkörében szűlettek a világra azok a szerződések, melyek a nagy öldöklés befejezésére lettek volna hivatottak. Franciaország a háboru folyamán szenvedett vereségekért hetedizigleni büntetést akart volna mérni Németországra. Az angol is olyan sulyos csapást akart mérni a hatalmas német erőre, hogy soha versenytársává ne fejlődhessen ismét. Az olaszok régi szenvedésekért akartak boszut állani Ausztrián, csehekkel és szerbekkel együtt. Románia egy századok óta huzódó nagy pörben marasztaltatta el Magyarországot. És a boszura való szomjazás elhomályosította a népek értelmét. Az európai békét jórészt az indulatok kötötték és nem a józan ész, mert az okos előrelátás nem mert ellenkezni a saját felizgatott tömegeivel.

Ime így szűletett a béke, mely tulajdonképpen nem elpihentetője, hanem folytatása a világháborunak, csak éppen más módon. Európa olyan, mint az ostromlott

vár, melyet ostromlói kiéheztetéssel akarnak bevenni. Ebben a „békében” egymásután zuhannak alá az egyes országok, amíg valóban nem marad Európában „győztes”, csak legyőzött. Ausztria, Lengyel- és Oroszország pénze már csebbe nem többbe kerül, mint a papiros, amely nyomtatják, Németország is ezen az úton van s nyomban utána Magyarország és Románia következnek. Csak Amerika néhány kisebb semleges európai állam tudják még tartani magukat, de ezek az országok viszont saját zsirjukban kénytelenek megfulladni, mert a drága pénzért miatt a lerongyosodott valutájú országok képtelenek vásárolni tőlük. Vannak ezen felül olyan javuló pénzü országok is, amelyek éppen a pénzük javulásával tették lehetetlenné a termelést saját területükön. Így a jópénzü Csehországban egymás után mentek csödbe a nagy ipari üzemek s Rasin pénzügyminisztert megmérnylő golyója terítette le, mert a pénz megjavította ugyan, de a munkanélküliséget eddig nem tapasztalt mértékre növelte Csehországban. Az sem jó tehát, ha jó a pénze valamely államnak, de az sem jó, ha értéktelen. És így van az mindenütt ezen az átokkal vert világon. Valahol egy szög hiányzik a nagy masinából, vagy tulfeszítettek egy rugót s most az egész szerkezet bomlottan dolgozik, a józan ésszel, a természetes renddel éppen ellenkező irányba. És nem lehet megállítani sem ezt az örült masinát. Franciaországnak például jóval több katonája van fegyver alatt, mint békében és nem meleszerelni őket, mert ezzel a munkanélküliek százezrei, mint a nyomor katonái jelentkeznének és felborítanák azt a büntető és örült kormányzást, mely országukban az életet így megromtotta. Jól tudják ezt Poincarék és Foch tábornagyok és inkább — új háborut kezdenek, mintsem lámpa vason végezzék a saját „dicsőséges” életüket.

Ime ilyen formán érkezünk el a világválság tetőpontjára. A német képtelen fizetni, jól látják ezt a franciák is éppolyan jól, mint az angolok és olaszok, akik most magára hagyták ostoba, be-masirozó terveivel Foch generalisszimuszt, de ők nem mernek, nem tudnak szemébe nézni a francia népnek, képtelennek beismerni, hogy a francia „győzelem” amely olyan rettentő véres emberáldozatba került, oktalan és céltalan volt, mert már a háboru előtt bebizonyította egy angol tudós, hogy ma egy háboruban senki sem nyerhet és akár győz egy ország, akár legyőzetik, végeredményében mindkét fél jóval többet veszít, mintha bele sem kezdett volna az öldöklésbe.

Világossá vált alig négy esztendő alatt, hogy *békét erre a világra csak a kölcsönös engedékenység szelleme hozhat.* Bűnös az, ki csak győztest és legyőzöttet ismer, mert itt mindnyájan legyőzöttek, porrig sujtottak vagyunk. A világválságot pedig nem fogja megoldani sem a Foch tábornok, sem más generális kardja, csak a kölcsönös közeledés, az önző érdekek összhangba hozatala, különben fejfel szaladunk a falnak mindaddig, míg csak pozdorjává nem megy ezen a falon minden egyes európai ember koponyája.

Van egy reménység: Amerika. Amerika már fölfigyelt és elhatározást mutat, hogy szegény Európát kézenfogva kivezesse a romlás örvényéből. Amerikának nagy érdeke, hogy Európa helyreálljon és kívülről elfogulatlanabban is tud ítélkezni a mi dolgainkban, mint közülünk akárki.

Uton

Irta: Fülöp Lajos

A vonat beérkezett a pályaudvarra s nyögve nyújtzkodott végig a sineken.

A harmadosztályuban nyíltszágés támadt s az utasok álmos bágyadtsággal szedelőzködtek.

Félóráig áll a vonat ezen az állomáson, hát van idő a kászolódásra, mi egyébre. De azért igencsak indulófélbe, türelmetlen ácsorgásba ösztökél mindenkit egy megnevezhetetlen ösztön. Különösen az asszonynépség testében indul meg valami idegesítő bizsergés, merthogy ősi eredeténél fogva élénkebb a temperamentuma.

Sok utas — és minden rétegeből a társadalomnak — keveredett össze a harmadosztályuban. Csupa férfi jobbadán, Fehérnép csak itt ott piroslik vagy kékül a fehér, rojtos gatyák, meg az élesrevasalt nadrágok közt: már aszerint, ahogy ideges vágyakozása hol ide sodorja, hol oda.

A férfiak állnak egy helyben. Füstölnek: ki pipából, ki meg papirosból. Különben csönd van a teremben, csupán a melegségtől gyöngyöző ablak fölött rohanó ventilátor mohogó bugása hallatszik.

Valahol — a kályha körül — hangosat ásit valaki s elnyújtja hosszan, mintha csak az unalmas csöndet akarná kieroszakolni a teremből. Valamivel odább segítenek neki az élet betuszolásának munkájában. Mesterlegényforma ember öltet át egy puderesarcu menyecskét s ez olyan hányaveti hangon diktálja az embernek, hogy mi illik és mi nem.

Ott azután lassan egész gyűrű támad a kíváncsiabbakból s innen is, onnan is felhangzik egy-egy megjegyzés. Már aszerint, ki hogyan fogja fel a mesterlegényforma eljárását. Van, aki úgy vélekedik, hogy rendjén való, merhát ez a világ sora; akad azután olyan ember is, aki a menyecskének ad igazat.

Egy sovány, emelthangu asszony előre küzd magát és szembeszáll az emberrel:

— Van magába egy mákszemnyi tisztesség-érzet, hajja! ? Még itt is kedve van az ilyesmihez? Aki zavarodott, asse teszi ezt, érti! ? Demeg egy becstületes jányt ilyesmibe keverni la, hogya világ előtt megszégyenítse... Nahát jónevelés... Ez a jány becstületes...

— Honnan jüggya ezt maga, néném? Tán

HANN és TÁRSA

GÉP- ÉS MŰSZAKI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRS.

Str. Regina
Mária
11.

Telefon
2-36.

(v. Deák Fe-
renc-u,
11.

CLUJ-KOLOZSVAR

Sürgöny cím: HANNCOMP

Gazdasági gépek

és

műszaki cikkek

nagyraktára

az itt a baj, hogy nem magára esett a választásom!?

— Mèghogy én? Hát csak nem ment el az eszem, hajja! No hallottak már ilyet? Míngyá a szemit kaparom ki, csak engem ilyen csávába kerítsen. Nézze meg az ember...

— Hát én meg aszondom magának, néném, hogy tegyen hangfogót a kerepelőjére, meroszt kipöndörítem innen. Érti kend? Mi köze van az én dógomhoz?

— Akközöm, ami közöm. Énis vótam jány. Én velem ugyan megjárta vón. Hej, de megjárta vón... Tudomistenem! Maga is lelkem — fordul a menyecskehez — minek áll itt ugy, mint a homoki szent? Én ugyan nem hagynám ennyibe...

— Nono, te sem vótá küönb, Julcsa. Erre már énis aszondom. Te is csak ügyvótál az ilyes-mivel: egyefene, aki bánja.

Ezt egy munkábarokkant, őszes ember mondta, aki eddig mosolyogva hallgatta a szót.

Az asszony csipőre teszi a kezét s véreres szemeit ráveti az emberre, aki ravasz szemhunyor-gatással méregeti végig az asszonyt.

Hogy összekapcsolódik a tekintetük, az asszony szájaszögletében mosolygás fészkelődik s az arca engesztelődés szelid pirjába vidul.

RUBLETZKY: ANYAI SZERETET (Szoborcsoport a művész kolozsvári kiállításáról)

Az emberek nyitvafelejtett szajjal állnak. Nagy, érdekes pillanatnak érzik azt, ami az ember beszéde után következett.

Áu az aszonyban feltámad az önéret, merhogy észreveszi a báméskodók kárörömét.

— Node ilyet ne mongyon kigyelmed, mert ebbe a minutumba végig szántokaképinminda tiz ujjommal. Emmá böcsületbevägő dolog, érti! Assé tudom, micsoda bolond szél fujta ide. Mi jusson akad az én dógomba? Ehhez semmi köze, értie! Nem ismerem kigyelmedet, punktum!

— Nono Julcsa. Fékezz. Ne olyan nagy tüzzel, mert megárt. Hát csak erőlted meg ekkicsit azt a vén fejed. No. A bikszádi bucsun, a kőrísa alatt... Fehérbabos, kék kartonruha vót rajtad, a hajadban meg pántlika Elis szundítottál az ölembe, sohse láttál pedig azeiött. Hanemhát az a csók, megtölte... Lattam — fordul a báméskodókhoz, hogy azeiött teremtés, oszthát megakadt rajta a szemem. Énsé vótam akkor még amolyan utolsó legény; rajtam is talált a szem olyasvalamit, amihát kielégítette a kíváncsiságát. Ugyugy, Julcsa! Vagy két napig gusztáltam a fehér testbőrét, megoszt a csinos termete ringását: oszthát megszedített. A harmadik napon lepihentünk a remetei határon. Egy kőrísa alá huzódtunk a nap elől. Mikor elszunyadozott a bucsusnépség: odaopakodtam a háta mögé, oszt hirtelen megcsókoltam. Azt nem mondom — mer az Isten is megverne, ha hazudnék, — hogy sejtette, de hogy megse nyikkant a csókomtul: azeccer igaz Rámvetette a két szemét, oszt rajtam maradt... Bizon, sokszor visszaadta a csókomat az nap. Egyszóval hát: ez a világsora. Más is megtölte, más is megteszi.

Az asszony megadta magát, csak a szeme villanásában vol még valami, ami égette és a mosolygó szájaszögletében felejtődött ott egy kis durcásság.

A báméskodók nagyokat pillognak az asszonyra, de az nem felel az ember szavaira s a terembe megint befészkelődik a csönd.

A tekintélyes vasuti megjelenik az ajtóban s elrikkantja magát, mint kakas a szemétdombon.

— Nagykároly Érmihályfalva felé beszállni! Az emberek tülekedve rohanják meg a fáradtan szuszogó vonatot.

... A véletlen ugy alakította a helyzetet, hogy az őszes ember, az asszony és a menyecske egy kupéba kerültek.

RUBLETZKY: ANYAI CSOK (A művész kolozsvári kiállításáról)

Mindenki a saját gondolatával bibelődik: az ember nagyokat fúj a pipából s bámulja a szál-longó füstkarikákat; az asszony tekintete az ember arcán talált enyhületes nyugvást. A menyecske idegesen feszeleg a padon. Látszik rajta, hogy várakozástól van a nyugtalansága.

Egyszerre a mesterlegényforma nyit be, Szónélküli dobja le magát a menyecske mellé.

Az asszony feláll s odatipeg hozzájuk s leül a szemközti padra.

— Megencsak összekerültek — lelkeim — ? kérdi a menyecskétől. Oszt hová szándékoznak ?

A mesterlegényforma adja meg a választ:

— Bizony, mi messzire megyünk, néném. Az öreg tehetetlen anyám írta, hogy látogassuk meg, mert az utolsóban van. A feleségemnek oszt nem vót maradása...

Az asszony elnyitja a szemét.

— Hát ez a felesége... ez az ura magának — lélekem!? Hisz erről nemis szóltak a várótáremben.

— Lehetett is magától szóhoz jutni! Hisz ugy megvót eredve, mint áradáskor a Szamos.

— Hanemhát, ha ura magának ez a jó ember — lelkeim — minek ficánkolt a keze közt, mint a lápi-csik? Az urától elszivelhet ilyesmit az asszonyféle...

— Hátiszen jólmondja néném — mondja szemlesütve a menyecske csak háj anyai ember szemláltára...

— Ah, az ilyen mindenféle népre nem sokat kell adni. Mindegyiket eccer látja az ember az életben, akkor is egy-két óráig: oszt ugy el vész a világban mindegyik, mint széna közt a tű. Én ugy nézem az ilyen jövő-menő népet, hogy nemis látom. Ez az ember la, megcsókolt a bikszádi bucsun, ugyvótam vele: egyefene Nekem jólesik, más meg mit bánja. Akinek nem esik inyére, tegye szová, majd szaporitom én a szót. — Vót ott a bucsusok közt egy nyalka legény. Az Ombodiék fia Cinegérésről. Az igencsak lelkesedett utánnam, merhogy megeszelte a dógomat evvel az emberrel la. Nemis láttam azóta, amint tavaly találkoztam vele a szatmári vásáron. Ugy mondta, most számadó-gulyás az Ecsedi-lápon. Az Ombodi csak a szélnek eresztette az én jóhíremet, de én erre sem adtam semmit. Egyefene — gondoltam. Felüllem ugyan járhat a világ szája. Nagy a világ, még az ágyuszó se hallik messzire. Így.

Hogy kibeszélte magát az asszony, sóhajtott. Ujjjaival végig simit a szájaszélén s ujra az öreg ember felé pislog. De az elvan magában, kifele bámul az ablakon: nézdegéli a zöldülő vetést.

Az asszony fejében újabb gondolatok indulnak meg. Feláll. Odamegy az emberhez. Leül szorosán melléje. Gömbölyű piros husu kezét fel teszi az ember vállára s enyelegni kezd vele.

— De megvénült hajja! Még a szeme se olyan, mint hajdan vót. Tán nemis tudna már

olyan finoman bálni a fehérréppel!? Ugy elszótlanodott vénségire...

Az ember hm get, lógatja a fejét ide-oda s csak sokára szó!

— Forog a világ kereke, Julcsa. Most így, akkor úgy. Megjött neked a szavad, ha az enyém elment. Hajdan még nyikkanni sem mertél, most

SZABADOS PIROSKA, a kolozsvári magyar színház művésznője Molnár Ferencnek, a világhírű írónak „Égi és földi szerelem” című legújabb színművében.

meg van olyan nyelved, hogy egész bátran elvállalhatnád a békényi püspökséget...

— No, hanem azt látom, hogy még most is olyan epés kigyelmed, Ebbe az irányba nem változott.

— Hátiszen a vén lú is csak úgy szereti az abrakot, ha csikó korába megszokta hallode.

— Igaz. Dehát a csókot is megszokta legénykorába, osztán most még se szereti kigyelmed!?

— Honnén tudod?

— Mer akkor idecuppantott vóna már egyet.

Visszaadnám...

— Elhiszem, Julcsa. De most már nincs a hajadban pántlika s nemis vagyunk a bikszádi bucsun...

A templomjuss

Irta Sz. Szász Béla

I.

Vasárnap délután. A falusi korcsmában a rendes törzsközönség, élén Bot Miklóssal, az örök bors-törővel. Ma Varga Gergő bátya az ostorhegyes. A többiek könnyült szívvél nézik az arénát, hogy ma más számlájára lehet nevetni. Az egyik asztalnál a két vetélkedő néz farkasszemet. Mindkét mosolygó szempárban a ravasz nekibuzdulás: hogy tudná a falu előtt lepipálni a másikat?

Bot Miklós viszi a szót. Ujra társa istenes voltát, örökös presbiterségét rakja pellengérré.

„Ugyan édes komám, mit törülközik — mint valami komondor — a pap lábához? Mi hasznát látja papnak, templomnak, islennek? Tőlem ugyan elülhetnek. Ótéve már, hogy egy grislimet sem látta az eklézsia s a templom padját nem koptatom.“

„Nó nó Miklós, megládd: visszakéredzel te még azokhoz, akik felé most pökdösödöl!“

„Már mitnt hogy én?! Azt sem éri meg kend hajosan, kopaszon is bajosan! Legokosabb is volna, ha a papot szélnek eresztenők, a templomot meg — ami utoljára is a falué — lebontanánk s a tégláját elosztanók. Mindnyájunkra jutna vagy negyvenötven darab belőle s annak legalább hasznát vennők.“

„Hát tudod mit, Miklós? Add el nekem a templomjussodat. Te úgy is hiábavalóságnak tartod; minek az neked? Ha embere akarsz lenni szavadnak, lássuk, mi árát szabad?“

„Már mért ne adnám? Ugyanvalóst odaadom. S hogy ne is mondhasza: árán felül kérek érte, hozasson fejében egy porció pálinkát; aztán legyen a kendé szőröstül-bőröstül.“

„Áll az alku. Eb, aki megmásolja. De, hogy azt ne mondd, fukar vagyok: Kiszil, adjon egy félliter igyenes!“

A publikum nagy nevetése között ütöttek kezét egymással: a vásár meg volt kötve.

A félliter gabonálé hamar leszaladt a garaton

s a kissé szesz Varga Gergő még egy literrel tetézte, áldomásul.

A jóságos alkonyi homály aztán titoktartóan takargatta az elázott nagy gazdák bizonytalan hazabotorkálását.

II.

Másnap kora reggel Simén Mihály már ott tisztelkedett Varga Gergelynél. Valami jóízűt süthettek-főzhettek, mert mindkettőnek ravasz somolygás kacsintott ki a bajusza alól. A Pista gyerek elszalajtódot a falu dobosa után, kinek Varga Gergely egy vadonutuj öt lejessel tette érthetőbbé a különös hirdetni valót, aminek igen-igen fontosságát erősíté Simon Mihály bá' szokatlan bőkezűsége, ki nem sajnálta a magából is megtoldani még egy ötössel a tiszteletdíját. (Sok keserű emlék termékenyítette magánbosszu dolgozott az öregben.)

A kikiáltó azután, Simén Mihály fényes segédletével, felszegen, alszegen egyaránt, harsány ének-lésszerűen adta tudomására a falu népének:

„Közhirre tétetik: Bot Miklós uram templomjussát egy félliter pálinkáért örökáron eladta Varga Gergely uramnak. Akinek azért még szándokában állna templomjussát eladni, az jelentkezék Varga Gergelynél, ki is azokat készséggel és illő áron megvásárolja!“

Nó, lett mindjárt erre ribillió! A fehérnépek kezöket összecsapva, nagy kacagás közt boncolgatták egymás előtt a sajátságos tudnivalót, miközben a rangos Bot Miklósné háza felé vonultak. Ott aztán szomszédasszony, komámasszony, nénémasszony, hugomasszony egymásnak adták a kilincset. Ki nyílt kárörömmel, ki tettetett részvétellel, de mindenik csak egy notát fujt.

„Hallottad-e, Zsuzsa? A Miklós eladta a templomjussát Varga Gergő bátyának. Most már sem neked, sem gyermekeidnek nincs keresnivalótok az isten házában. Hát hol konfirmárod a kis Julisodat? Többet nem lehetsz az Ur asztalának vendége.“

Mindenik áldott lélek — tehetségéhez mérten — legalább egy-egy kávéskanal keserűséget csöpögtetett a Miklósné szívébe, mig az alkonyatra egészen csordultig lőn.

III.

Épen kapóra fordult be Bot Miklós szénás szekerekkel a telekre, hogy nyakába zuduljon a dühös, fanyar áradat. Mikor, mitsem sejtve, belépett a kisházba, orrvér folyós társaságra nyitott reá. Édes anyja, anyosa, ánya, az egész rokonság villogtatta fejéje a családi tanácsból szemrehányó tekintetét. Az asszony az asztal mellett őlbetett kezekkel. A Julis, a Ferkó a padkán szipogva törülgette szemét. Egy köszöntő szó sem nyugtázta naphosszant való verejtékezését.

„Nó kihalt meg, hogy ilyen temetésre készülőben vagytok?“ — tudakozta tréfásan, vesztére.

„Hogy ki halt meg? — csattant fel az

zony. — Hát a becsületünk, amit kend tegnap emetett a korcsmában! Hátha már ügyet sem az én szégyenemre, mit vétett kendnek ez ártatlan két kis teremtés, hogy azokat falu újjává, isten nélkül valókká kárhoyzhatta?!"

Mondott aztán még cifrább egyebeket is s kor kifulladt belőle, az anyja, majd nyomán anyósa kezdte elől. A sok asszonynépség, mit a labdát, adta egy a másnak az ő becsület; rugták, tépték, szurkálták, marcangolták, az csak egy krajcár ára sem maradt belőle.

Eleinte próbált evickélni, tátogni ellenök, lehurrogta, letorkolta, szóhoz sem hagyta. Eredetén még ágaskodott benne az önérzet, de idő folytában nehezedett reá az égiháboru. Be- ta, hogy olyan hatalmakat hitt ki maga ellen, mik- megküzdeni nem mer, nem tud. Kigyófészekké e az otthonát, mit vagy megszelidit tejjel, y el kell bujdosnia.

Mikor már vigasztalanul letört — mi más- tetett? — feladta a harcot a tulnyomó erővel mben.

* * *

Harmadnapra furcsa ujságra virradt a falu e. Bot Miklós — a dolgos nap dacára — epi kékbe öltözötten bandukolt előbb a Varga agó háza iránt. Ott aperte visszakeré, vissza- le templomjussát. Gergőben is volt néminemü perség. Láta, hogy Miklós komja kikapta már tyolásból, puhításból az anyait-apait, nem nyoráltatta magát se hosszan, se tulon tul.

Onnan a bünbánó a papilakra igazítá lépteit szesz egyházi hátralékait kiegyenlité.

Vasárnap pedig a falu csodájára — Bot lós ott volt az isten házában. De a korcs- a, — oda már — legalább egyelőre nem rkodott.

Sugár és boru

Bércék, halmok, rétek,
Szoros völgykatlanok.
Zöld erdők, ligetek,
Gagyogó patakok.
Madarak beszéde,
Szines vadvirágok,
Ó, mily boldog vagyok,
Ha közte'ek járok!

Emberek, érdekek,
Önző, rideg harcok,
Erényeket tipró,
Gunyolódó arcok
Sötét világában
Örvényeket látok,
El-elfog a bánat,
Ha közöttük járok!

Biró Dénes

SZÓBESZÉD

.....

A skót nevet — Diákhumor — Vásárban — Mit csináltam volna akkor?

Az egyik diáknak az volt a nevezetessége, ami a skótoknak. Mindent későbbre értett meg, mint mások. Érthető volt hát a csodálkozás, amikor egyik pajtása egy adomát mesélt el s ő azonnal és hatalmasan nevetni kezdett.

A fiuk rögtön tapsolni kezdettek. Az egyik hozzászólt:

— Csoda! Csoda! Egy viccet azonnal meg- értett! De ilyen ostoba viccen hogy is lehet nevetni?

Mire a skót méltatlankodva válaszolta:

— Bocsánat, én nem ezen a viccen ne- veltem, hanem azon, amit tegnap te mondtál. (bf)

Öt diák valami felett hajba kapott. Hogy az ügyet alkotmányos utra tereljék: szavazás- sal akartak dönteni. Erre kiderült, hogy a leg- hangosabb diák véleményével egyedül maradt. Mire ő így akarta a győzelmet kieroszakolni:

— En egyedül vagyok, de négyet tesztek ki.

Erre a többiek kórusban:

— Mi csak egyet, de az te leszel! (bf)

Két atyafi elindul a vásárba ökröt venni. Ut- közben beszélnek a csárdába egy kis sziverösi- tőért. Nagyon bentfelejtkeznek s az egyik azt indítványozza, hogy próbálják az alkudozást. — Alkudozás közben gorombáskodnak egymással, mire elcsattan egy nyakleves.

— Komé' ki titótt engem pofoz?

— Ki tudja? Ebben a vásári tolongásban ez is megtörténik! B. A.

Két zsidónak tartozik egy katonatiszt. Felke- resik a tisztet, de nem mernek a szobájába menni, erre sorsot huznak, hogy ki menjen előbb a tiszt- hez. Bemegy az egyik, nagy alázatosan köszön s elmondja jöttének okát. — A tiszt rákiált.

— Vetközzön le!

A zsidó nevet. A tiszt előveszi pisztolyát s azzal kényszeríti a zsidót a levetközésre. Akkor azt mondja a tiszt.

— Most pedig fektüdjön le a padlóra és usszon!

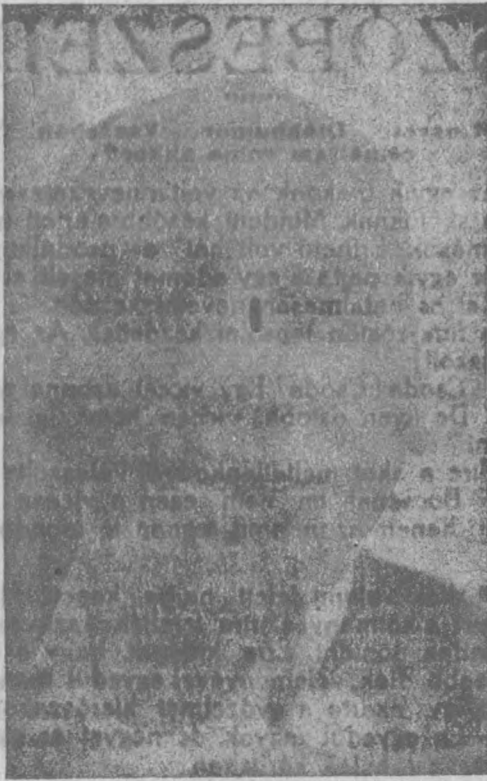
A zsidó megteszi, aztán felöltözik s nevetve kimegy. A társa kérdi tőle:

— No megkaptad a pénzt, hogy oly jó ked- ved van?

— Nem, de a tiszt arra kényszerített, hogy usszak a padlón!

— No mi nevetni való van ezen?

— Jó, hogy nem mondta, hogy bukjam a víz alá! Mit csináltam volna akkor? B. A.

NAGY GYULA, a kolozsvári Magyar Színház közszereletben álló művésze, közelebbről ünneplő színpadra lépésének 35 éves jubileumát. Nagy Gyula ma egyike a legjobb magyar komikus színészeknek.

Tanda pópa

Itta: Slavici János

Fordította: Pálfi Márton

A mezőn a papba botlasz, a hegyen a pap botlik beléd; ha a völgybe indulsz, a papra bukkansz, ha az erdőbe lépsz, újra csak a pap áll eléd. Pap a templomban, pap a temetésnél, pap a mennyegzőn, pap a szomszédban; ki kell szaladni a faluból, ha meg akarsz szabadulni a paptól. S ahol megfog, ől meg a tanácsaival.

Mintegy esztendeig tanácsoltatott Trandafir tiszteletes. Az emberek meg-meghallgatták; tetszett nekik szóbaállani a pappal s hozzá is szoktak a sok tanácshoz. Egyébként azonban csak a régi mese járta: az emberek tudták hogyan kellene csinálni, de nem csinálták. A pap elkedvetlenedett. Egy idő múlva abba hagyta a tanácsadást. Nem volt már ember a faluban, akire el ne lődözte volna minden tudományát: nem volt már semmi mondanivalója. Ej, ej, ez így nem megy — mondta magában. Tanáccsal nem sokra megyünk. Kezdjük valami vastagabbal. S elkezdte a csipkelődést. Kit hol talált, kezdte neveltségessé tenni s mindentféle módon tréfát üzni

belőle. Ha nem éppen frissen fedett ház elő vitt el az utja „Hej, de ügyes ember vagy — szólt a gazdához — a ház tetején is ablak vágta! Nagyon szeretheted a világosságot.“ F piszkos inget látott az asszonyokon, „Ne te n hugom, hát mióta divat a posztó-ing?“ Ha mo datlan gyerekekkel találkozott: „Hallod-e menyecske ugyancsak sok szilvaizetek lehet, hogy így b mázoltad a fiad.“ Ha árnyékban heverő ember bukkant, „Jó munkálkodást“ kívánt s ha az atya feltápáskodott, kérte, ne hagyja félbe a munkáját, mert sok a gyereke. Így kezdte s így folytatta. A dolog odafejlődött, hogy az emberek egy postajárásnyira kitértek a pap utjából. Körülték, mint a pestist. De még rosszabb is történt. A sok csipkelődésért Trandafir Tandán kezdtek nevezgetni. Rajta is maradt szépen Popa Tanda gunynév.

Az igazat megvallva, csak egy nem tetszett az atyafiaknak a pap eljárásában. Mindenik szívesen együtt kacagott a pappal a többiekkel, egyiknek se tetszett, mikor mások kacagtak rajta. Ilyen az emberi természet: mindenki szívesen megnyergeli a szomszédja kancáját. Ezért meg tetszett a pap az atyafiaknak. Ennyivel azonban a tiszteletes ur nem elégedhetett meg. Nem tette bele esztendő se s a faluban már mindenki volt csufolva; nem volt akin nevetni lehessen, mert egy idő óta a kis csufoltak is el kezdtek nevetni. Itt aztán nem megy volt tovább. Nem maradt más hátra, minthogy most már a falu neveljen a papon.

Két év alatt a pap nem tudott annyira menni, hogy legalább csak annyival vigye elébb a papot, mint amilyen messze van a sértő szótól harag. Az emberek olyan okosak és tréfásak lettek a sok tanácstól és tréfától, hogy négy egész naphosszat eltanácskoztak és elbolondultak. Csodálatos! Az emberek ismerték a jót, buccagtak azon, ami rossz, de egyébként egy lépés se mozdultak. Hát mondja még emberi lélek ne haragudjék ezért Trandafir tiszteletes?! Ilyen bizony haragudjék, hogy a csodába ne haragudnék?

S a pap megharagudott, dühbe jött. Elkezdte szidni az embereket. Ahogy előbb a pap náccsal és csipkelődéssel, most a szidással. Hol elfoghatott, szidta, mint a bokrot. De nem sokra ment vele. Eleinte eltűrték a szidást, később már visszafelelgettek úgy a suba alá. Végre aztán, mikor látták, hogy fele sem tréfál, hogy igen vastagon megy, ők is el kezdtek szidni a papot. Ettől kezdve minden összegegyesült, hol hojszra, hol csára ment. Kezdte mondogatni a papnak, hogy nem türik azt a papgunyt és szidást, mennek a püspökhöz, tegyék el innen a papját. No még csak éppen ez lett a papnak. Ezt ugyan eltalálták az atyafiak. Hogy tegyék el Szerecsiafalváról: most kez

még csak igazán szidni őket. Mit volt mit tenni, az atyafiak szekeret fogadtak s be az espereshez, onnan meg egyenesen a püspökhöz. Van a példabeszédek könyvében egy rövidke bölcsesség a világi életről: „jóakaróink sokszor kárunkra, rosszakaróink hasznunkra vannak.“ Trandafir tiszteletesnek ez alkalommal nem volt szerencséje, hogy hasznot huzzon a rosszakaratból. A püspök áldott jó lélek volt, rekviembe foglalniavaló. Megszánta a szegény papot s neki adott igazat, leszidta az atyafiakat. Így hát tovább is csak Szerecsiafalván maradt Popa Tanda

A nyomorúság rendszeren csőtől szakad az ember nyakába. Egyik szüli a másikat, vagy tán kereszties testvérek, mindig együtt járnak, mint árnyékkal a fény.

Trandafir tiszteletesnek, mikor eljött hazulról három gyermeke volt, mikor hazaérkezett, a negyedik gyönyörűség volt érkezőben, a papné betegágyban feküdt. Beteg feleség, három apró s egy csecsszopó gyerek. A ház csak düledék, a falakon befurakodik a hó, a kályha füstöl s a fedél versenyt szalad a szelekkel. A hambár pedig kong, a punga üres s a lélek ott benn fáj. Trandafir tiszteletes nem az az ember volt, aki magára kitalál ebből a zürzavarból. Ha más lett volna ebben a helyzetben, tudott volna segíteni rajta, de sajátmagát nem tudta, hogy vigasztalja meg. Gondolkozva ült sokáig a mécses előtt, mely álmos lénnel pislogott, körülötte aludtak a többiek. A beteg is aludt. Pedig hát semmi sem szomorít el jobban, mintha szeretteid álmát őröd. Ezek az alvók az ő szerettei, akiknek boldogságáért ő felelős, akiért él s akiknek szeretete ad életének értéket. Fejében egyik gondolat a másikat kergette. Gondolatban bejárta a múltat és a jövőt s a jövő nagyon szomorú képet mutatott. Gyerekei, felesége, mi lesz belőlük, mi lesz velük? Szive megnehezült, de egy mentő gondolatot nem talál a bontakozásra, nincs a világon semmi, ahonnan reményt merithetne.

Másnap reggel vasárnap volt. Templomba kellett menni, a földig lehajlottba, misézni.

Mint rendszerint minden ember, Trandafir tiszteletes sem adott számot magának arról, mit cselekszik. Pap volt s ebben öröme telt. Öröme telt az éneklésben, evangélium olvasásban, hogy taníthatja, vigasztalhatja hiveit, hogy lelki támogatást nyújthat az elesetteknek. Egyébre nem gondolt. Ha megkérdezték volna valaha, átérzi-e hivatásának magasztos, titkos jelentőségét, talán nevetett volna magában mindazon, amit az ember csak a legsúlyosabb pillanatokban ért át. De az ember nem mindig gondolkozik. Vannak pillanatok, amikor az ész megáll: bajban, ha a lélek nem talál segítséget, örömben, ha nem látja boldogságának a forrását s tépelődései közben, ha gondolatai közt nem találja meg a összefüggést.

Trandafir tiszteletes belépett a templomba. Hányszor betette ő ide a lábát. De mindig úgy, mint a kovács a kovácsműhelybe. Most azonban valami érthetetlen borzongás fogta el, előre ment egy pár lépést, megállott, arcát tenyerébe rejté s fuldokló zokogás és sírás tört ki rajta. Miért sir? Kinek sir? Torkából csak három szó szakadt ki: „Hatalmas Isten, segíts meg!“ Azt hitte tán, hogy ez a gondolat, melybe kétségbeesésében olyan szenvedélyesen belefogódott, segíteni fog rajta? Nem, nem hitt semmit, nem gondolt semmire, lemagasztosultság beszélt belőle

Folyt. köv.

Amikor eljön az utolsó óra

Amikor egyszer ülni fog az óra
a nagy, az utolsó találkozóra
és együtt leszünk mindazok,
kik jók voltunk, vagy gonoszok
és megállunk lehajtott fővel
több vagy kevesebb esztendővel
egyformán! Gyöngge vagy hatalmas
szerény vagy büszke, diadalmas,
pénztelen vagy tele erszényes
bűnös avagy tiszta, erényes
Akkor!

Tán megfogjuk egymás kezét,
hogy ne álljunk gyöngén, szeretszél
akkor, tán megszeretnök egymást,
mert nem lesz egyiken palást
másikon durva rongy, piszok
s az ajkakon trágár szilok!

Hiszem, hogy biztosan megférünk
s nem kolduskenyér lesz a bérünk!
Lesz borunk, gyöngyöző piros
lesz ágyunk puha, pázsitos
meleg takarónk is lesz, ha fázunk
hajlékunk lesz, ahol nem ázunk, —
ha majd jön egyszer az utolsó óra
a nagy, végső találkozóra:
egymásmellé állunk egy sorba
és lehajtjuk fejünk a porba!...

Fejér András

Névjegy

litografiai uton, művészi szépségben olcsón és gyorsan készíti a Lapkiadó Részvénytársaság

HAPTAR

Január 14-21.

HOLDVÁLTOZÁSOK:

Ujhold 17-én.

VÁSÁROK;

Jan. 14. Déva, Gernyeszeg, Nagyszerind, Oláhlápos, 15. Derecske, Dragomérfa, 16. Temesgyarmat, Kraszna. 17. Marosvásárhely, Mezőbrmnyes, Nagysármás. 18. Keresd, Korond, Magyarláros, Mehádia, Vajdarcse. 19. Facset, Teregova. 20. Gátalja, Marosilye, Nagyhalmagy, Tótvárád. 21. Felsőszivágy

A lej megint zuhan

A pénz baja a pénztelen embert sújtja

A lej a napokban nagyot zuhan, — mondják azok, akik a pénz csereberéjével foglalkoznak. Vagyis a lej a külföldi pénzhez képest ismét veszített értékéből. Ezt az értékelést eddigelé a francia frank értékéhez viszonyítva szokták számítani, mint-hogy Romániának különösen Franciaországgal volt pénzbeli összeköttetése. Azonban egyidő óta a francia pénz értéke is ingadozni kezdett, tehát más pénzeknek a mérésére megbizhatatlanná vált. Azóta az európai pénzek általános értékmérőjéhez, a svájci pénzhez kezdték hasonlítani a mi pénzünket is, mert a svájci frank az egész háboru utáni értékromlásban legjobban megtartotta a háboru előtti értékét.

Ehhez a svájci frankhoz viszonyítva, 1918-ban a román lej értéke úgy állott, hogy egy lej ért 80 svájci fillért (centimes-t). A 80 filléres értékről az ország-

nagyobbodás négy éve alatt a lej leszállott a legutóbbi évben három svájci fillerre, vagyis olyan alacsonyra, hogy egy svájci frankért 33 lejet kellett kiadni. De legalább ezen a 3 filléres áron a lej megállott s így min denkinek valami bizonyosságot nyújtott, hogy a világ is ennyi értékben mindig számbaveszi a román pénzt. Ha tehát romániai kereskedők, iparosok és gazdák külföldről valamit vásároltak, vagy külföldre valamit eladtak, úgy már ezen a megállapodott értéken tudtak számolni s nem kellett attól tartaniok, hogy amíg vásárlásaik, vagy eladásaik szállításai megtörténnek, addig a lej értéke úgy megváltozik, hogy nekik még utólag pótolniok kelljen az üzletbe fektetett pénzüket.

Most aztán a legutóbbi napokban ez a kis bizonyosság is megszűnt, a lej a 3 svájci filléres értékről leesett a 2:80 svájci filléres értékre, vagyis annyira, hogy 2 svájci frankért és 80 fillérért 100 lejt kellett kiadni, holott azelőtt 100 lejért 3 svájci frankot lehetett vásárolni. Egyetlen svájci franknak tehát most az eddigi 33 lejes ára helyett 36 lej lett az ára, ami a százasoknál és ezreseknél elképzelhető, hogy milyen nagy különbségeket okoz, már pedig a külföldi üzletkötések bizony nem krajcárokban, hanem sok-sok százasban és ezresben szoktak történni.

Ez a dolog aztán nemcsak azt a külföldön dolgozó bankárt és kereskedőt érdeklí, hanem szétkenődik ennek az országnak minden egyszerű viszonyára is. Amivel többet kell fizetni a külföldi pénzért, azokat a százasokat és ezreseket az a külföldi üzletes ember is igyekszik idehaza helyrepótolni. Ez a helyrepótlás egyik embert a másik után arra ösztönzi, hogy maga is a vele forgalomközösségbe jutó emberektől többet követeljen. Végre is további helyrepótlást, vagyis további drágítást csak az nem tud végbevinni, aki szegény, aki két tenyere, vagy a feje munkája

után élő ember, aki a maga munkáját egyik napról a másikra nem tudja drágábban mérni, mert akkor munkahelyét kockáztatná. Látnivaló tehát, hogy a pénzérték esése a gazdagoknak is gondot ad ugyan, de legtöbbször bajt a szegényeknek, az egyszerű viszonyok közt élő embereknek okoz. Azoknak, akik csak idegenül és ismeretlen szóként hallják, ha ugyan hallják, hogy a pénzérték megint zuhant. Azoknak, akiknek talán egyk rajcárjuk sincs, amit pénzforgatásra és idegen pénzekkel való spekulálásra fordíthatnának. Akik nyomorban vannak s akik minden megfeszített munkájukkal e nyomor ellen küzdenek és talán fogalmuk sincs a svájci frank és a román lej egymásközötti versengéséről, azoknak okoz még elviselhetlenebb nyomort, ha nehezen megszerzett lejeit a svájci tőzsdén megint értékelenebbé nyomják alá.

A pénzérték zuhanása tehát nagy társadalmi bajoknak az előidézője. Ezzel minekünk is tisztában kell lennünk s ilyen felfogással kell tudtul vennünk, hogy bizony a pénzérték alázuhanása nemcsak Románia pénzügyminiszterének és nagybankárjainak, meg valutaspekulánsainak a baja, hanem sokkal inkább az egész ország közönségének a szerencsétlensége. Az ország közönségében is nem azokat sújtja legjobban, akiknek pénzüik van, hanem azokat, akiknek pénzüik nincsen. Ezeknek az életét nehezíti meg még jobban és még elviselhetlenebbé.

Hogy miért áll elő az ilyen bajokozó pénzértékzuhanás, arról sokat lehetne beszélni. De összefoglalhatjuk abban a megállapításban, hogy az ilyen zuhanások azzal a pénzzel szoktak megtörténni, amelyekben a világ nem nagyon bízik. Most más országok pénzével is többnyire mind ilyen bizalmatlanul vannak mindenütt. A bizalmatlanság pedig abból ered, mert az államok egymás háborus indulataitól félnek és így minden kardcsörre-

nésre valahol valamelyik államnak zuhan alá a pénze. Végeredményben tehát a pénzérték megnyomorító aláhullási azért vannak, mert nincsen becsületes, igazi béke az emberek között. Ebből a tulnyomó nagy többségben levő szegények és egyszerű viszonyu emberek is megtanulhatják, hogy háborus indulatok helyett békés indulatok kell tömegelőként magukból magukból fölkelteniök s akkor a pénz megriadásait kiküszöbölhetnék. Azzal együtt a nyomor és a szerencsétlenség mind szélesebb elterjedésének is egyszer már gátat vetnének.

Földgáz a régi királyságban. Az erdélyi földgáz képessé tenné az erdélyi ipari vállalatokat, hogy olcsó üzelőanyaggal jutányosabban termelhessenek. A regátbéli néhány konkurrens vállalat azonban ki tudta eszközölni, hogy a kormány a földgáz árát súlyosan fölemelje s így a földgáz olcsósága ne csökkentesse az erdélyi ipari termelés költségeit. Emiatt az erdélyi és regátbéli gyáriparosok között sok keserű vita folyik. Legutóbb az erdélyiek rimutatták, hogy csak éppen egy kis szorgalom és utánjárás kellene s a eget is földgázhoz juthat, mert van ott is földgázterület bőven, csak föl kell tární. A földgáz a természet nygen adományaként állhatna így mindkét országterületen az olcsóbb ermelés rendeltetésére. Vajjon megogadják ezt az utmutató tanácsot ott, ahol még a kezük ügyében levő öldgázmezőkre is másnak kell ránutatni?

Inség a bőség között. A tüzifa ivitelét a kormány betiltotta, már ésen is volt az erről szóló renelet, de aztán a renelet kiadását athatós közbenjárás folytán visszartották. A fakereskedők szállítani karnak a külföldre, mert ott jó ára an a fának. A kormány viszont azt szlelte, hogy belül az országban s ülönösen Bukarestben nagy a tüifinség, tehát a külföldre szánt akészletet az inség elosztására a elföldön akarja elhelyeztetni. Erre fakereskedők azt mondják, hogy beföldi szükségletet ők a kivi-

telre szánt készleteken túl is el tudják látni, mert erre is van elég készletük, csak vasuti kocsikat nem kapnak a beföldi elosztásra. Vasuti kocsikat adjon a kormány s akkor a beföldi tüzfainséget is meg tudják szüntetni. Hát ilyen vita van a tüzifa körül, melyből nyilvánvaló, hogy tüzifa van bőviben, sőt tulságosan is sok van, azonban ebből a nagy bőségből mégse jut sehova, ahova kellene. Illetve csak ott van, ahol mázsánként 60-80 lejt megtudnák fizetni a tüzifáért; akkor van; akkor nincs vagonhiány. Ebből pedig az a nyilvánvaló, hogy nem csak a kormány szállítási rendszere és politikája hibás, hanem a fakereskedők is nyerni akarnak úgy külföldön, mint beföldön s nem igen hatja meg őket inség és nyomor. Háborus üzleti kép ez is, emberfagyasztó hadjárat a minél több nyereségért.

Iparigazolvány a zöldségárusoknál. A kormány elrendelte, hogy a vidéki hatóságok mindenütt iparigazolványokat követeljenek azoktól, akik a piacon terményáruvalással foglalkoznak. Akiknek ilyen iparigazolványa nincs, azt a piacon való árusításból kitiltják. A városbéli és a városközeli falvakból való zöldségtenyésztők s más hasonló foglalkozásuak részére ez nagy megszorítást jelent, ami esetleg a városok terménypiacának a kellő ellátását is veszélyezteti. A város és a falu közötti érintkezések élénkségét is az ilyen intézkedés könnyen megszüntetheti, pedig ez a nép művelődése érdekében se kívánatos.

Álom az olcsó husról. A kivitelek eltiltásától azt szokták várni, hogy ami árut így nem engednek a külföldre, az a beföldön olcsóbbá válik. A mostani idők különlegeségéhez tartozik, hogy ez a rendes szabály se tud az életben megvalósulni. Az állatkivitel november közepén december 15-iki határidővel letiltották, hogy a beföldi városok hussal való ellátását így olcsóbbá tegyék. Csakhogy a renelet kiadása és a kiviteli tilalom kezdete közötti időben a kiviteli kereskedők is úgy igyekeztek, hogy minden eladható állatot fölszedtek és kivittek. Hát most már állatkiviteli tilalom van, de a beföldi ellátásra még

sincs kellő mennyiségű állat. A hus nemhogy olcsóbbá vált volna, hanem drágább lett, mindenütt. A jóindulatu intézkedések számításait is így huzza keresztül a haszonvágy, amelyeket hiába szabályoznak mert annak csak egy szabálya van: a kielégítés bármi áron. Es van ugyan még egy másik szabály is, amit a közmondás így fejez ki, hogy olcsó husnak hig a leve. De de ez a szabály se tud érvényesülni mert a drága hus miatt az emberek még az olcsó husnál is higabb levet esznek.

A budapesti piac árai. A budapesti élelmiszerpiacon a boldog ujév némi drágulást is hozott, amely leginkább a disznóhusra és zsiradékra vonatkozik. Az énnivaló szalonna kilója már meghaladja a 800 koronát, de a csemegekereskedésekben 1000 koronát, sőt többet is elkérnek egy kilóért. A vaját a központi vásárcsarnokban 1300 koronáért adják, ezzel szemben az üzletek egy részében már 1600 koronát is szednek. A zsiros libának és kacsának 840 korona az ára kilónként s ez az ár is emelkedőben van. A nyulak darabját, a melynek eddig átlagban 1000 korona volt az ára, 600 koronáig is leszorították s ezen a téren a községi üzem is szerényebb mértéket mér, mert azokat a nyulakat, amelyekért eddig 780 koronát kért és kapott, ma már 700-ért bocsátja áruba. A mult év végén a tojáspiacon bekövetkezett két-három koronás árhanyatlás még mindig tartja magát és így harminchét koronáért lehet egy darabot kapni. Egy lejért Budapesten 14 korona az ára.

Bognár és Szántó

Cluj-Kolozsvár
Galea Regele Ferd.

70.

Gőzüzemű likör-, rum-, cognacgyár. Szesz-, bornagykereskedés

A párisi konferencián a múlt hét végén egészen váratlan fordulat következett be. Az antant régi és sok összekülönbözésen is átvergődött összetartásának szilárdsága megbomlott, az angol és olasz kiküldöttek odahagyták Páris, magyarán: a franciák magukra maradtak ama követelésükkel, hogy zálogokat foglalhassanak le a német jóvátételi követelések terhére. Ebben a pillanatban a francia és német határon a szószeros értelmében kardélén táncol a helyzet. Poincaré kiadta a parancsot újabb német területek megszállására és nagyobb francia csapattömegek indultak meg a kapott parancs végrehajtására. Megjegyzendő, hogy Poincarének ilyen lépésre semminemű szerződés nem ad jogot, ő csak ürügyet keresett és talált arra, hogy Németországba bemasírozhasson. Az ürügy néhány száz vagon kőszén és távirópózna elmaradása, melyet a németek képtelennek voltak leszállítani pénzüik értékének tulságos leromlása miatt. Ellenben a spaai szerződés mely a németet a szóbanforgó anyagok leszállítására kötelezte, semminemű meghatalmazást nem ad a franciáknak arra, hogy a szállítmányok elmaradása esetén újabb német területeket megszállhassanak. Ezért maradt Franciaország és Belgium, a franciák kényszerű csatlósa, teljesen elszigetelten ezzel a vállalkozással. Az angol megszálló csapatok egyenesen megtagadták az általuk megszállott területeken az engedélyt a francia csapatok átvonulására. A német kormány egyelőre feszülten figyel az eseményeket, ellenintézkedéseket nem tesz, bizik a szövetségesek igazságos belátásában.

Amerika Wilson volt elnöknek az európai konferenciákról történt hazautazása óta csak hideg szemlélője az európai ügyeknek anélkül, hogy döntéssel bármikor is beavatkozott volna akármelyik fél mellett. Ezenközben amerikai gazdaságiszakértők egész raja járta be Európát és sürün, lehetett fölük hallani azt a kijelentést, hogy Amerikának meg kell várnia, míg az európai államok kijózanodnak a gyűlölet és bosszú örvényéből és belátják, hogy Európa éppolyan egységes gazdasági terület, mint Amerika, tehát ennek sorát is közös egyetértéssel kell irányítani, különben az egész földrész az öngyilkosság felé siet.

A német jóvátételi kérdésnek a párisi konferencián történt elmergesedése azonban Amerikát is gondolkodóba ejtette. Amerikának különben sem volt tanácsos bevárni, míg itt nálunk minden felfordul, mert az ő nagyon jó pénze miatt Európa számára majd semmit sem szállíthatott s azt sem remélhette, hogy a leromlott állapotban szinylődő európai államoktól a nekik kölcsönözött háborús milliárdokat valaha is viszontláthatja, hacsak ő nem siet segítségükre.

Az Egyesült Államok külügyminisztere most már nyíltan is bejelenti, hogy kormánya igenis *beavatkozik* ezentul az európai kérdésekbe, mert ezek további mérgesedése az Egyesült Államokra is mind károsabb hatású lehet. A német jóvátétel a legkényesebb európai kérdés, melyet az amerikaiak szerint tisztán világgazdasági szempontok szerint kell rendezni, *tekintet nélkül arra, hogy melyik állam milyen nagy háborús érdemekre hivatkozik*. Egyidejűleg a washingtoni szenátus határozatot is fogadott el, mely az amerikai csapatok kivonását követeli a Rajna vidékéről. Hangsúlyozzák azonban, hogy ennek a lépésnek nincs egyik állammal szemben sem barátságtalan ele.

Magyarország és Ausztria között jelentős közeledés indult meg *Seipel* apát, osztrák kancellár budapesti látogatásával kapcsolatosan. Az osztrák kormányelnök beható tárgyalásokat folytatott a magyar miniszterekkel és megállapodtak ab-

ban, hogy ezentul a két állam közötti vitás kérdéseket döntőbírósg utján oldják meg. A két kormány rájött, hogy Ausztria és Magyarország egyformán elhagyatottan állnak ellenséges érületű államok között s multbeli gazdasági összekötéseik és a közös nyomorúság most még jobban egymásra utalják őket, mint valaha *Seipel* apát reméli, hogy a két ország közötti közeledés mind bizalmasabb barátsággá mélyülhet a kölcsönös érintkezések során.

A kisantantnak az a feltakozó jegyzéke, melyről mult számunkban említést tettünk, a hírek szerint még nem érkezett meg sem Párisba, sem Budapestre. Magyarországon most a jóvátételről folynak a kormány és a pénzügyi szakértők között komoly tanácskozások.

Uj és használt írógépek
elsőrangú kellékek
és javítások

Cluj
Körmendi Mihály

Cluj-Kolozsvár,
Strada Regina
Maria 25. - Telefon 951.

Fenyő és Braunfeld
világvárosi ékszerüzlete
CLUJ-KOLOZSVÁR, Főtér 15

Arany,
ezüst, drágakő, ékszer-
szerek és műipari ajándéktárgyakat teljes
bizalommal vásárolhat

Levél

*Risztó György dr. professzor urhoz
Kolozsváron*

Professzor Uram!

Engedje meg, hogy a Vasárnap be-
ett szokása ellenére a nyilvánosság
éne előtt forduljak Önhöz néhány
öszönő szóval. Meg kell köszönöm itt
nyilvánosság előtt Önnek, hogy olyan
kép, olyan meleg, olyan szeretetteljes
kében emlékezett meg a Magyar Né-
pen a mi ősz Vezérünkről, aki vissza-
t közénk, hogy „személyiségével
ldát adjon, munkásságával segítsen,
néjével vezessen s szívével bátorítson
ekben a nehéz időkbén.” Ezért irok
és még valami másért.

Ön jól tudja, Professzor ur, hogy
csoda magasztos, termékenyítő mun-
t végez az erdélyi talajon Benedek
tek, mióta hazajött közénk. Ön éppen
yan jól tudja, mint tudjuk mi is, hogy
hazajövetele utáni öszön Benedek
tek élünkre állott, kitüntetett minket
zal, hogy az erdélyi nép számára
egindító kis lapunknak segítségére
bített szelplőtelen nagy nevével és hatal-
as értékű, fáradhatatlan pennájával.
dolgozik velünk hétről-hétre, ír a
bba, tanácsol, utbaigazításokat ad, s
ikor elérkezettnek látjuk az időt, s
bérleteket teszünk az erdélyi magyar
tek és irodalmi organumok között fenn-
ott választófalak lebontására: javas-
lunkra teljesen magaevá teszi ezt a
gy ügyet, utazik Kolozsvárra, utazik
kékeiyudvarhelyre, szánon, vasuti ko-
k folyosóján és tárgyal és éjszaká-
és teszi mindezt, mint a Vasárnap
szerkesztője, mint a Vasárnap katonái
bított az első katoná.

Ha Ön ezt tudja Professzor ur, s

ha valóban választófalak omlottak porba
közöttünk olyannyira, hogy a Magyar
Nép a Vasárnap élén álló Benedek Elek
arcképét a Vasárnap felelős szerkesztő-
jének, Kós Károlynak a Vasárnap ré-
szére készült rajzában mutatja be ol-
vasóinak, miért nem szól erről egy
szóval is. Miért említi fel a Benedek
Elek szerkesztette lapok közül csak a
Cimborát, holott a Vasárnapot egy év-
vel korábban kezdette szerkeszteni
Benedek Elek. Miért kellett ezt a reánk
és kétségkívül Reá nézvést is bántó
mulasztást elkövetnie, hiszen tudunkkal
a Vasárnap is van olyan magyar ujság,
mint a Magyar Nép, dolgozik olyan
nemes lelkesedéssel, olyan lankadatlan
kítartással az erdélyi magyarság sor-
sának előbbrevitelén, mint a Magyar
Nép. Vagy elhíhető-e, hogy az Ön által
is magasztalt Benedek Elek nevével
jegyezze olyan lapot, amelynek jósága
és tisztessége iránt bárkinek is két-
ségei lehetnek? És Benedek Elek a
Vasárnap főszerkesztői minőségében
ígért kéziratot a Magyar Nép számára
is, csakhogy ezzel is kidomborítsa az
egyetértést, melynek megteremtésére fá-
radott fel az ünnepek előtt közénk
Kolozsvárra.

Mikor mégegyszer megköszönöm fő-
szerkesztőm helyett is, hogy róla oly

— Rubletzky Géza, a nagy te-
hetségű aradi szobrász nagy sikert ért
el kiállításával Kolozsváron. Ugy a
magyar, mint a román lapok a legtél-
esebb elismerés hangján irnak művé-
szetéről. A kitűnő szobrász jólsikerült
képét cimlapunkon, jelesebb műveinek
fényképét a 4. oldalon mutatjuk be a
Vasárnap olvasóinak a „Kulissza” c.
művészeti folyóirat engedélyével.

— Királyi kitüntetések — ma-
gyaroknak. A román hivatalos lap
január 4-i száma egész sor királyi
kitüntetés közöl. A kitüntetésre érde-
mesítettek között feltűnő sokan vannak
erdélyi magyarok, különösen az egyházi
vezetők közül. A Román Koronarend
nagy tisztikeresztjét kapták: Nagy
Károly ref. és Ferencz József unitá-
rius püspökök. Ugyanezen rend pa-
rancsnoki rangját nyerték: Ambrózy
Andor báró, ág. ev. egyházkerületi elnök,
Zeyk Dániel ref. kerületi főgondnok,
Ferenczy Géza unitárius főgondnok
és Boros György unitárius püspök-
helyettes, továbbá Bielik Imre nagy-

szépen megemlékezett, bocsánatát ké-
rem egyuttal, hogy nem tudtam ezt a
nehány zokszót magamba fojtani. De
van egy mentségem: én a legbecsüle-
tebb szándékból tettem. Mi vala-
mennyien, kik e lap körül dolgozunk,
élünkön az ősz vezérrel, valóban
akarjuk minden választófalak le-
omlását. És ezt fogjuk szilárd kitar-
tással akarni és hirdetni a jövőben is.
Éppen az ügy illetén nyilvános letár-
gálásával akarnók megértetni magun-
kat, hogy legyen vége már, hogy
szünjenek meg végre miközöttünk min-
den kicsinyes vetélkedések, mert nagy
dolgokról van itt szó Professzor Uram
és mi, e nagy dolgok kicsiny téglá-
hordozói, egy becsületes elszánással,
egy hitel, egy igazságra vetett szilárd
bizodalommal kell, hogy a ma-
gunk munkáját végezzük, mindig a
nagy célra függesztett tekintettel.

Egy oskolát tanultunk Nagyenyeden
Professzor Uram, ahban az egy osko-
lában nem tanulhattunk kétféle ma-
gyarságot. Én ott az őszinte, nyílt,
lelkiismeretes magyarságot tanultam.

Öszinte megbecsüléssel

Kolozsváron, 1923 januárius 8-án.

Szentimrei Jenő.

váradi c. püspök, Boros János kano-
nok és Szentkláray Jenő temesvári
kath. püspöki helynök. A koronarend
tisztikeresztjével tüntették ki Sza-
bolcska Mihály temesvári ref. lelkész,
Kovács Kálmán unitárius egyházke-
rületi előadót, továbbá Ottovay János,
Brutsi Jenő, Dávid Albert és Bartos
Jenő államépítészeti mérnököket.

— Meghalt az utolsó kolozsvári
negyvennyolcas honvéd. A negyven-
nyolcas szabadságharc öreg katonái
bizony nagyon megfogytak már.
Nem is csoda ez, hiszen még a leg-
fiatalabb, 15 éves dobos gyereknek is
ma már 88 évesnek kell lennie. Ezt a
magas kort pedig ritka ember éri meg
azok közül is, akiknek szervezetében a
háborúval járó fáradalmak és más testi
megpróbáltatások semmi nyomot sem
hagyhattak. Kolozsváron a múlt vasár-
nap temették az utolsó negyvennyolcas
honvédet: Viski József tizedest. Sirjánál
Sándor József képviselő, az immár fe-
leslegessé vált Honvéd-Egylet elnöke
mondott megindító gvászbeszédet.

— **Petőfi-ünnep Csiktaaplócán.** A szilveszteresti Petőfi-ünnepélyek nagy sokaságáról egyenként nem adhatnuk hírt, mert kevés lett volna a Vasárnap egy száma a sok tudósítás befogadására. Ezúttal csak még egy elkésve érkezett hiradás számára szeretnénk helyet szorítani, mely egy székely község megkapóan bensőséges ünnepéről számol be: „Petőfi százéves születési évfordulóját — írja alkalmi tudósítónk — szülőfalum népe december 31-én és január 1-én nagy ünnepséggel ülte meg. Anyira kiakarta venni részét belőle mindenki, hogy a nyolc órakerkező estély jegyeiért már fél 7 órakerkező valósággal meg kellett küzdeni. A műsor szép rendben, jósikerrel zajlott le. Az egész ünnep legmegragadóbb jelenete azonban az éjféle hódolat volt, melyhez mindkét táncteremből a színpad felé sereglett égő gyertyával a kezében mindenki. Ott volt elhelyezve Petőfi képe, földiszítve fenyőgalyakkal és piros tulipánokkal. A kép alatt kis asztalkán virágok és gyertyatartó állványok, közepén lant s alatta átvilágítva a felirás: „Petőfi, 1823—1923“.

— A község plébánosa lépett elsőnek Petőfi képe elé s rövid szavak kíséretében hivei nevében az állvány legcsúcán elhelyezte gyertyácskáját. Utána a tanítók, a jegyző s a község népe sietett elhelyezni egyenként a Petőfi-gyertyácskákat. Ugy éreztem — írja végül tudósítónk — hogy ilyen megkapó látványt még soha életemben nem láttam! A szép ünnepséget újév napján az iskolásgyermek részére ismételték meg a csiktaaplócai.

— **Százéves évfordulók.** Az 1923. esztendőben, Petőfi Sándor születésének századik évfordulója mellett még számos jeles magyar tehetség töltené be, ha élne, századik születésnapját. Január

28-án *Madách* Imrénék, az „Ember tragédiája“ halhatatlan megalkotójának centennáriumát ünnepelhetjük. *Pákh* Albert, Petőfi barátja, a vidámtollu író március 11-én, *Vas* Gereben, a nagyszerű regényíró április 9-én, *Csernátony* Lajos, a forradalmat megelőző és követő idők jeles hírlapírója augusztus 21-én lennének százesztendősek. *Lisznyay* Kálmán, a maga korában nagyon kedvelt „Palcó dalok“ szerzője egy és ugyanazon a napon született *Ipolyi* Arnolddal (1823 okt. 20.) az egyik legkiválóbb magyar műtörténetíróval. Nagy esztendő volt az, amelyben ennyi érdemes, nagy ember született.

— **Amerikai eset.** Az amerikai Magyar Hírlap közli Ford asszony esetét a következőkben: Ney Ford farmerhez abban a reményben ment nőül egy ifjú hölgy, hogy ilyen módon rokonságba kerül a hatalmas autókirálylyal, aki szintén Ford névre hallgat ugyan, de fogalma sem volt egy Ney Ford nevű farmer létezéséről s így az asszonykának a Ford-milliárdokhoz fűzött álmát sem válthatta be. Ford asszony mikor ráébredt erre a csalódásra, más módon akart megzabádogodni. Bérnyilkost fogadott fel, hogy eltéssze láb alól férjét, a derék Ney Fordot s eképpen jusson hozzá legalább pár száz holdas farmjához. A bérnyilkos, akivel tárgyalásokat kezdett, véletlenül detektív volt és szegény Ford asszony vizsgálói fogságba került. Az asszony védője — minthogy védecének semmi vagyona nincs — beadványt intézett a törvényszékhez, amelyben kéri, hogy Ney Ford urat kötelezzék a perköltségek előlegezésére, merthízen ez neki férji kötelessége. Az előleg összegét a jeles prókátor 3000 dollárban kéri megállapítani s valószínűleg meg is kapja, mert a törvény szerint a férj erre kötelezhető. Mert a törvényben nincs olyan paragrafus hogy a férj ne lenne köteles feleségének a védekezési költségeit előlegezni.

— **Új könyvek.** Szerkesztőségünkhez újabbán ismét két verseskönyvet küldtek be. *Andor* Endre, az aradi Kölcsey-Egyesület titkára „Fekete máglya“ címen gyűjtötte össze költeményeit, *Molnár* Sándor (Petroszény) kis könyvének „Könnyes zsoldárok“ a címe. Mindkét szerző még fiatal, nem teljesen kiforrott poéta, de érdeklődéssel lehet és kell is olvasni könyveiket.

FEJTÖRŐ

.....
Egy rejtvény megfejtése is jogosít a sorsolásban való részvételre.

I. Betűrejtvény

Közlő: TAKÁTS LAJOS

1000	M	er
1241		or
1626		er
1848		or

II. Számrejtvény

Közlő: MÁTHE SÁNDORNÉ

1, 5, 3, 27, 42, 6, 14, 36 Nagy pusztá
2, 43, 11, 50, 24, 7, 31 Ragadozó állat
35, 47, 49, 17, 25, 18 Nagy feltaláló
30, 44, 45, 32, 10, 23 Erkölcsstan
8, 20, 15, 13, 46, 4 Telepítvény
52, 28, 40, 29 Nyári gyümölcs
37, 22, 38, 19, 33 Törvénytudó
12, 9, 41, 39 Apró házi szárnyas
16, 26, 34, 21 Előjel
48, 51, 6 Hangszer
1—52 Egy ismert Petőfi vers két első sora.

Megfejtések beküldésének határideje február hó 12. A sorsolás eredményét lapunk február hó 18. száma közli.

A megfejtők közt egy könyvet sorolunk ki, s a nyertesnek a könyvet Benedek Elek küldi emléktul, névalíráásával.

A „Vasárnap“ múlt évi 51. számában közölt rejtvények helyes megfejtése:

I. Benfentes Benő.

II. Falu végén kurta kocsmá.

Érdemesnek tartjuk feljegyezni, hogy a beküldött megfejtések legtöbbje — számszerint 47 — csak az I. számú rejtvényvel foglalkozott és helyesen csak ketten tudták megfejteni. Így ezen a héten a sorsolásba összesen — négy megfejtő vehetett részt: Kovásznai Gábor dr. és László Ferenc Sepsiszentgyörgyről, Borbély Lajosné Szék és Kovács Imréné Brassó.

A sorsolásból nyertesként Borbély Lajosné (Szék, Kolozs m.) került ki. A jutalomkönyvet Benedek Elek válogatja ki és küldi el címére.

Katz és Mendel

férfi és gyermekruha

áruháza

KOLOZSVÁRFÖTÉR 10

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Vérszegénység ellen legjobb a

Rozsnyai

China-vasbora

Kapható minden gyógytárban v.

ROZSNYAI gyógyszertár, ARAD

A. POSTA

Ebben a rovatban minden olvasónknak minden hozzánk intézett kérdésére választ adunk. Esetleg, ha a kérdése olyan természetű és úgy kívánja, akkor külön levélben, mely esetben azonban kérjük a válaszbeleyget nekünk előre beküldeni.)

Olvásóinkhoz. A harmadik eszrendő küszöbén a megizmosodás közeli megvalósulást ígérő reményével nyitunk új előfizetést lapunkra, még mindig a régi áron, holott igen valószínű, hogy a legközelebbi hónapokban, a lap terjedelmének bővítése és képanyagának gazdagítása miatt, de a nyomda és papírárak állandó emelkedése miatt is, az előfizetési és példányonkénti árakat mérsékelten emelni leszünk kénytelenek. Mi azonban régi, hűséggel ragaszkodó előfizetőinknek azt a kedvezményt kívánjuk biztosítani, hogy régi előfizetésük lejáráig az átalakitott Vasárnapot még a mostani áron, minden emelés nélkül megkaphassák. Ez a kedvezmény még azokra is kiterjed, akik január hó folyamán újonnan lépnek be a Vasárnap előfizetőinek táborába, ha előfizetésük legalább egy félévre szól. Ez esetben, míg észletünk tart, a karácsonyi számlánkat és ajándék-naplárunkat megküldjük új előfizetőinknek.

A Vasárnap tiszta fegyverekkel az erdélyi magyar nép művelődésének, fokozatos előhaladásának ügyét szolgálja. E vállalt nagy munkánkban mindenki segítségünkre van, aki a Vasárnap olvasótáborához csatlakozik. Aki a mi erőnket növeli, saját erejét sokszorozza meg.

VASÁRNAP

szerkesztősége és kiadóhivatala

Sz. D. Medgyes. A hiányzó szám pótlása iránt intézkedtünk. Sajnos nem tehetjük korábban, mert ünnepek előtt és után nagyon feltorlódtott a kiadó hivatal munkája.

G. S. J. Mc. A tudósítást köszönjük. Adományokat a Petőfi-alapra Kiss Ernő dr. tanár címére kell küldeni (Kolozsvár, Unitárius kollégium). Ugy szintén köszönjük a Vasárnap terjesztése érdekében kifejtett tevékenységét. A kért példányokat elküldtük.

D. L. Arad. Csálódik. A Kaláka mozgalom nap-nap mellett újabb lépésekkel közeledik a megvalósulás felé. Az ilyesmit nem lehet fellujni, mikor annyi ellentétes érdekek és érzékenységek megegyeztetéséről van szó. Most már várhatja türelemmel a teljes kialakuláshoz szükséges rövid időt. Könyvének kiadási módjáról azután pontos felvilágosítást fog kapni.

Sz. J. Ditró. Igen természetes, kis fiam, hogy szabad nektek is megajándékokat beküldeni édesapátok helyett. Ha nyerni találtok, Elek nagyapó majd nektek való könyvet válogat ki a könyvtárából.

... J... s. Tudjuk és megértjük, milyen türelmetlenül várja levelünket, de higgye meg, annyi a munkánk, hogy még egyszer ennyien is alig győznök. Kérünk kell, várjon még néhány napot türelemmel és legyen meggyőződve, hogy az ön dolgát éppannyira szívünkön viseljük, mint minden előfizetőnkét.

ifj. M. A. Nagylak. Megajándékozás bizony most sem sikerült. Ugy lát-szik, nem jött még rá, a rejtvények megajándékozásának alapjában nagyon egyszerű nyitjára, ami az ön állapotában természetes is.

F A. Nagyenyed. Nem kallódott el az újra beküldött verse sem, de időközben jobbat kaptunk, s így a jobb megelőzte a gyengébbet. Az újonnan beküldött is meg fog felelni. Szíves üdvözlőit hasonlókkal viszonzjuk.

Cs. Gy. Köztelebről levél megy. **K. M. Nagybánya.** Kevés türelmét kérjük. Mihelyt tehetjük, kérés nélkül is elintézzük az ilyen dolgokat. Most a szervezkedés, amellyel hogy minden időnket lefoglalja, sok belső kérdés rendezését is szükségessé tette, ezek közé tartozik az ön ügye is.

Elhelyezkedés. Forduljon közvetlenül Tóth György dr. v. táblabíró, mint egyházi tanácsoshoz, akinél bizonyára lesznek elhelyezést kereső volt tisztviselők nyilvántartásban, fős szám-mal is.

H. L. Apácza. Örvendünk, hogy a naptár megnyerte tetszésüket. Köszönjük a buzdító sorokat.

Nem közölhetők: Révben, Hej tőii erdő... Lót és felesége. Csendes estén. Álom és való. Szállj csónakom! Kültözködés. Két világ. Szegény fogoly katoná. Bucuszó. Elapadt sóhajok tengere. Árva Kun Örsze.

Váradi. A bukaresti Magyar Társulat (Intrarea Zalomit 6.) most állította fel tájékoztató irodáját. Forduljon oda bizalommal. Csekély díjazásért igen sok erdélyi magyar ügyesbajos dolgát elintézték már. Azt hisszük, hogy az önt is módjában lesz elintézni.

E. B. Gyulafehérvár. Rejtvényeit szívesen látjuk. Megajándékok beérkezését itt külön nem szoktuk jelezni. Ha nevét nem találta a sorsolásban résztvevők között, úgy bizonyára vagy helytelen volt a megajándékozás, vagy lapzárta után érkezett. Az ilyenek egyszerűen papírkosárba kerülnek.

K. O. Biztatni merjük. Ezek még nem ütötték meg a mértékünket.

F. B. Karánsebes. A magyar követségi kirendeltség címe: Kolozsvár, Központi szálló. Levélben is elintézik.

Vitatkozó társaság. Eddig Londont tudtuk a világ legnagyobb városának, most azonban hirtelen Newyork ugrott a világ városainak hét millió és 821.000 lakossal. London a maga hét millió, 476.000 lakosával második helyre szorult. Newyork tehát 345.000 lakossal vezet London előtt.

Felelős szerk.: KÓS KÁROLY
Szerkesztő: SZENTIMREI JENŐ
Kiadótulajd.: „KALÁKA” b. t.

ERDÉLYI BANK ÉS
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

CLUJ-KOLOZSVÁR

FIÓKINTÉZETEI

TORDA, MAROSUJVÁR

Címzés helye!

FRIEDMANN
könyvkereskedése
CLUJ, PIATA UNIRII 26.

TELEFON	Szépirodalmi és tudományos művek legelőnyösebb bevásárlási forrása. — Mezőgazdasági és műszaki könyvek.	TELEFON
7-86		7-86

Postai megrendeléseket juttányosan és gyorsan teljesít

Legelőnyösebb beszerzési forrás!

BABITS

Nagy raktár órák, ékszer, arany- és ezüst-árúkbán

Ékszer, tört ezüst, és arany magas áron beálltnak

CLUJ-KOLOZSVÁR

Calea Reg. Ferdinand 27 (Wesselényi-u.)

Gladys Shoe Cream

az előkelő világ
cipőkréme

Kapható minden jobb üzletben.

Erdélyi magyar gyermekek legjobb barátja, nevelője a

'CIMBORA'
KÉPES GYERMEKUSÁG

Főszerkesztő: **Benedek Elek**

Előfizetési ár negyedévre:

40 lej

Előfizetéseket felvesz a kiadó:
Szabadsajtó rt. Szatmár

Egér- és patkányirtó

biztos hatású
csak egy van, a

„TITÁN”

nevű, feltétlen kipusztítja az egereket és patkányokat

Egy doboz ára
15 lei

Postán legkevesebb hat doboz küldhető. Főraktár: Dr. BIRO GEZA gyógyszer-tára, CLUJ Piaja Unirii (Főter) 6. szám

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Kolozsvár, Főter 9.

Átutalásokat Közép-Európa bármely államába fix áron, vagy napi árfolyamon a leggyorsabban és legjutányosabban eszközöl. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

Fiókintézet: DÉS

Átutalásoknál a „Vasárnap” igazolt el fizetést kedvezményben részesíti.

ÜZLETI UTMUTATÓ

Fontos, hogy megrendelés esetén hivatalozzon a „Vasárnap”-ra, mert e által jutány sabb áron kapja a kívánt árut

Kötött-szövött árú

Blatt, Főter 13. Kötött kabátok, swetterek, harisnyák és kesztyűk eredeti gyári áron kaphatók.

Sport kötött-szövött áruház, Wesselényi Miklós-u. 16. Aradi köt- és kötszövőgyár lerakata.

Eredeti gyári árak!

Drogeria

Emke drogéria Cluj-Kolozsvár, Főter 32.

Üzemanyag

Bodó és Lévy szer-zám- és üzemanyagke-reskedés Cluj-Kolozsvár, Főter 32.

Fűszer

„Colombó” Jonel Aldica Főter 30. Kávé, pezsgők, liquerek. Különböző bon-bonok nagyválasztékban.

Irógépek

Új és használt írógé-pek, elsőrangú kellekek és javítások Körmen-di Mihály Ciuj-Kolozsvár, Str. Regina Mária 25. Telefon 951.

Borbély és fodrász

Elsőrendű úri- és női-fodrász. Manikűr terem. Iszl Miklós, Segesvár, Str. Reg. Ferd. (Bajor-utca) 19. szám.

Divatáru

Elsőrendű női és férfi fehérmű szalon, özv. Berkovits Miklósné, Str. Tudor Vladimirescu (Mik-es Kelemen-u.) 17. l. em.

Bárdos Jenő „Au bon gout” női divatkülönle-gességek áruháza, Cluj-Kolozsvár.

Grünwald és Steiner női divatkülönlegességek áruháza, Cluj-Kolozsvár, Főter 12.

Könyv és papír

Schwartz Ignác könyv-és papirkereskedése Cluj-Kolozsvár, Str. Gh. Ba-ritiu (Malom-u. 26.

Banküzlet

Kolozsvári Takaré-k-pénztár és Hitelbank R.-t. Kolozsvár, Piața Unirii (volt Matyas király-tér) 7. Mindenféle bankszer-űzetet a legelőnyösebben végez.

Likör- és rumgyár

Szilágyi Eleonora likör, rum és puncs, szeszgyár, első erdélyi pezsgőgyár rt., Cluj.

Gyógy- és kötszer

Salmen Agoston Oroz-lán gyógyszer-tára Seges-vár, Unió (Felsőpiac-tér) tér 45.

Kávéház és étterem

Vidékiek találkozó helye a Hotel „Democrația” É-sőrendű konyha, pontu-kiszolgálás, tiszta szobák: Cluj, Wesselényi Miklós-utca 23. Reggel nyitva.

Festék

Segesváry és Társai Festék nagykereskedés Cluj-Kolozsvár

Rados & Co. festék-nagykereskedése Cluj-Kolozsvár. Telefon 69.

Mare decesit de be-Trattner și—és Friedl-nagyraktára, Baraolt—Barót.